

Sygn. akt III AUa 1063/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska
Sędziowie:	SSO del. Alicja Podlewska SSA Barbara Mazur (spr.)
Protokolant:	stażysta Katarzyna Pankowska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. w Gdańsku

sprawy Miejskich Zakładów (...) Spółki z o.o. w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o interpretację

na skutek apelacji Miejskich Zakładów (...) Spółki z o.o. w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 9 kwietnia 2013 r., sygn. akt VI U 66/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1063/13

UZASADNIENIE

Miejskie Zakłady (...) sp. z o. o. w B. wystąpiły do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. o wydanie pisemnej interpretacji w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Wnioskodawczyni wskazała, iż zatrudnia osoby wykonujące pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.). Podkreśliła, że wśród tych osób są takie, które przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywały pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w związku z czym nigdy nie nabędą prawa do emerytury pomostowej. W tym stanie faktycznym powzięła wątpliwości, czy należy opłacać składki na Fundusz Emerytur Pomostowych za takich pracowników. Zdaniem wnioskodawczyni nie ma ona obowiązku odprowadzania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych za osoby, które przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie świadczyły pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jako że osoby te nigdy nie otrzymają świadczenia emerytalnego ze środków Funduszu Emerytur Pomostowych. Uzasadniając swoje stanowisko powołała się na normy konstytucyjne, a zwłaszcza art. 2

Konstytucji RP, jak również na stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie II UK 130/11.

Decyzją z dnia 15 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., mając na uwadze treść wniosku oraz obowiązujące przepisy, uznał stanowisko przedsiębiorcy za nieprawidłowe.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał m.in., że składka na Fundusz Emerytur Pomostowych powinna być opłacana od wszelkich wynagrodzeń stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przysługujących za okres zatrudnienia w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze bez względu na wymiar czasu pracy i wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 01 stycznia 1999 r.

Odwołanie od powyższej decyzji ZUS wniosła Miejskie Zakłady (...) sp. z o. o. w B. domagając się jej zmiany i uznania za prawidłowe stanowiska przedstawionego we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej, zasądzenia od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów procesu stosownie do spisu kosztów, a w sytuacji, w której to nie nastąpi - według norm przepisanych.

Ponadto odwołująca wniosła o zadanie Trybunałowi Konstytucyjnemu następującego pytania prawnego „Czy art. 35 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 4 ust. 5 u.e.p. rozumiany w ten sposób, że stanowi obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP) w związku z pracą osób, które nigdy nie nabeą prawa do emerytury pomostowej jako niespełniające warunku pracy przed dniem 1 stycznia 1999 r. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art. 33 u.e.r., jest zgodny z art. 2 i art. 84 w zw. z art. 217 Konstytucji RP stanowiącymi o nakładaniu danin publicznych w drodze wyraźniej (niewątpliwiej co do intencji) decyzji ustawodawcy?”

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz tego organu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 09 kwietnia 2013 r. w sprawie VI U 66/13 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. oddalił odwołanie,
2. zasądził od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

Stan faktyczny sprawy nie był między stronami sporny.

Dnia 17 września 2012 r. do Oddziału ZUS w G. wpłynął wniosek przedsiębiorcy: Miejskie Zakłady (...) Sp.z o.o. z/s w B. o wydanie pisemnej interpretacji w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Wnioskodawczyni wskazała, iż zatrudnia osoby wykonujące pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.). Wnioskodawczyni podkreśliła, że wśród tych osób są takie, które przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywały pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w związku z czym w opinii przedsiębiorcy nigdy nie nabeą prawa do emerytury pomostowej.

W tym stanie faktycznym płatnik powziął wątpliwości, czy należy opłacać składki na Fundusz Emerytur Pomostowych za takich pracowników. Przedsiębiorca we własnym stanowisku w sprawie wskazał, iż nie ma obowiązku odprowadzania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych za osoby, które przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie

świadczyły pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jako że osoby te nigdy nie otrzymają świadczenia emerytalnego ze środków Funduszu Emerytur Pomostowych.

Uzasadnienia swojego stanowiska wnioskodawca upatruje w normach konstytucyjnych (zwłaszcza art. 2 Konstytucji RP), jak również posiłkuje się poglądami prezentowanymi w judykaturze - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie II UK 130/11, z którego wynika, iż odprowadzanie składek za pracownika, który z tego tytułu nie uzyska żadnej korzyści kłóci się z ideą ubezpieczeń społecznych. Zasadą bowiem jest to, iż podleganie ubezpieczeniu i odprowadzanie z tego tytułu składek musi skutkować nabyciem prawa do określonych świadczeń.

Mając na uwadze treść wniosku oraz obowiązujące przepisy organ rentowy uznał stanowisko przedsiębiorcy za nieprawidłowe.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko tego organu.

Sąd ten wskazał, że ustawa o emeryturach pomostowych od dnia 01 stycznia 2009 r. poszerzyła katalog ubezpieczeń społecznych wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.). Dodała bowiem odrębne, obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (uprawniające do świadczeń z Funduszu Emerytur Pomostowych).

W prawie ubezpieczeń społecznych objęcie z mocy ustawy ubezpieczeniem społecznym wiąże się z obowiązkiem opłacania składki na to ubezpieczenie. Taki obowiązek wprowadziła od dnia 01 stycznia 2010 r. ustawa o emeryturach pomostowych. Inaczej jednak niż w przypadku ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ustawodawca nie wskazał *expressis verbis* kręgu osób objętych tym ubezpieczeniem (tak w art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) i okresu ubezpieczenia (tak w art. 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ustawa określa:

- 1) warunki nabywania i utraty prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zwanych dalej "emeryturami pomostowymi", o których mowa w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z FUS";
- 2) rodzaje prac w szczególnych warunkach i prac o szczególnym charakterze, których wykonywanie uprawnia do emerytury pomostowej;
- 3) zasady postępowania w sprawach emerytur pomostowych;
- 4) organizację i zasady działania Funduszu Emerytur Pomostowych;
- 5) zasady i tryb opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych oraz zasady finansowania emerytur pomostowych i rekompensat;
- 6) obowiązki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz płatników składek w zakresie tworzenia i prowadzenia centralnego rejestru i wykazu stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz centralnego rejestru i ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 01 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Według art. 35. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS składki na FEP opłaca się za pracownika, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) wykonuje prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 3.

Stosownie do ust. 2 obowiązek opłacania składek na FEP za pracownika, o którym mowa w ust. 1, powstaje z dniem rozpoczęcia wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a ustaje z dniem zaprzestania wykonywania tych prac.

Fundusz Emerytur Pomostowych jest państwowym funduszem celowym powołanym w celu finansowania emerytur pomostowych.

Dysponentem FEP jest ZUS zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) - dalej u.e.p. To właśnie z FEP opłacane są emerytury pomostowe dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub wykonujących prace o szczególnym charakterze. Płatnik składek ma obowiązek opłacać składkę na FEP za wszystkich pracowników urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy wykonują pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Obowiązek opłacania składek na FEP obejmuje wszystkich pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze, nawet tych, którzy nie spełniają warunków do uzyskania emerytury pomostowej, np. nie wykonywali takich prac przed dniem 01 stycznia 1999 r.

Sąd I instancji zważył, że uchwalenie u.e.p. stanowiło element reformy systemu ubezpieczeń społecznych, której celem była m.in. stopniowa likwidacja odrębności zasad przechodzenia na emeryturę różnych grup zawodowych oraz ujednoczenie wieku emerytalnego wszystkich ubezpieczonych. Emerytury pomostowe, choć są świadczeniami emerytalnymi, różnią się od "zwykłych" emerytur (wyplacanych na podstawie ustawy o emeryturach z FUS osobom, które osiągnęły powszechny wiek emerytalny). Wśród najważniejszych odrębności należy wymienić:

- obniżony wiek emerytalny w porównaniu do zwykłego wieku emerytalnego (por. art. 4 pkt 3 u.e.p. i art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach z FUS);
- dodatkowy wymóg stażu co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (art. 4 pkt 5 u.e.p.);
- okresowość - emerytury pomostowe są wypłacane tylko w okresie przejściowym, do osiągnięcia przez uprawnionego powszechnego wieku emerytalnego, kiedy to nabywa on prawo do zwykłej emerytury (por. art. 16 pkt 2 u.e.p.);

- wygasający charakter - warunkiem uzyskania emerytury pomostowej jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 01 stycznia 1999 r.; jak słusznie zauważa wnioskodawczyni, osoby które podjęły pracę po tym dniu nie będą mogły skutecznie ubiegać się o emerytury pomostowe;

- odrębne źródło finansowania - środki na emerytury pomostowe nie pochodzą z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (a więc ze zwykłych składek na ubezpieczenie emerytalne), lecz z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych (por. art. 29-40 u.e.p.), który w praktyce będzie zasilany w przeważającej części z dotacji celowej z budżetu państwa, a nie ze składek na ten fundusz (por. s. 39 uzasadnienia projektu ustawy, druk sejmowy nr (...) kadencja, s. 39).

Nie bez znaczenia jest także przewidziana w ustawie instytucja rekompensat, zdefiniowanych jako "odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeą prawa do emerytury pomostowej" (art. 2 pkt 5 u.e.p.). Rekompensaty są przyznawane na wniosek ubezpieczonego (art. 23 ust. 1 u.e.p.) w formie dodatku do kapitału początkowego (art. 23 ust. 2 u.e.p.), obliczonego na podstawie wzoru zawartego w art. 22 u.e.p. Przysługują one tylko wtedy, gdy osoba zainteresowana ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat (art. 21 ust. 1 u.e.p.). Ograniczanie kręgu uprawnionych do emerytur pomostowych jest logiczną konsekwencją założenia, iż w wyniku reformy pracownicy mają co do zasady przechodzić na emeryturę w jednakowym dla wszystkich wieku emerytalnym. Każda osoba, która podejmowała pracę po rozpoczęciu reform emerytalnych (a w szczególności po wejściu w życie ustawy o emeryturach z FUS, to jest po dniu 01 stycznia 1999 r.), powinna mieć świadomość, że przechodzenie na emeryturę, ma się odbywać co do zasady w podstawowym wieku emerytalnym. Zarówno emerytura pomostowa, jak i prawo do rekompensaty stanowią element tzw. systemu wygasającego i dotyczą osób, których szczególne uprawnienia zostały w całości lub w części ukształtowane w różnych systemach ubezpieczeń społecznych. Uprawnienia tych osób nie mogą być bezpośrednio porównywane z uprawnieniami ubezpieczonych rozpoczynających działalność zawodową w zreformowanym już systemie emerytalnym.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Trybunału wyrażone przez skład orzekający w sprawie K 17/09, że z przytoczonego przepisu wynikają jedynie następujące "wytyczne" dla uregulowania emerytur pomostowych:

- "(...) nazwa nowego rodzaju emerytur - zdecydowano się na nadanie im nowej, dotychczas niespotkanej w języku prawnym i prawniczym nazwy «emerytury pomostowe», nie wykorzystano natomiast określeń już zastanych (np. emerytury «szczególne», «specjalne», «wcześniejsze» czy «w obniżonym wieku emerytalnym»), co należy ocenić jako wyraz podkreślenia, że mają one być nową instytucją w systemie ubezpieczeń społecznych, odrębną niż wszystkie dotychczasowe rozwiązania;

- kryterium wieku osób uprawnionych - z analizowanego przepisu wynikało, że nowe świadczenia będą mogły otrzymać wyłącznie osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r.;

- kryterium rodzaju zatrudnienia - art. 24 ust. 2 ustawy o emeryturach z FUS wskazywał, że emerytury pomostowe mają być świadczeniami dla osób «zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze»; należy zwrócić uwagę, że sformułowanie to nie odsyłało do żadnej konkretnej definicji legalnej tego rodzaju zatrudnienia (nie zawierało zastrzeżenia typu «wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy/rozporządzenia z dnia...», a w szczególności nie odsyłało do rozporządzenia z 1983 r.) ani też nie wskazywało daty, według której należało oceniać krąg podmiotowy osób uprawnionych (np. przez zwrot «dla pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w dniu... zostaną ustanowione emerytury pomostowe»), co stanowiło wyraz pozostawienia ustawodawcy dużego marginesu swobody decyzyjnej w tym zakresie;

- kategorie osób z góry wykluczone z systemu emerytur pomostowych, które już nabyły prawo do emerytury na podstawie przepisów odrębnych, wskazanych w art. 24 ust. 4 ustawy o emeryturach z FUS".

W pierwotnych projektach u.e.p. obowiązek odprowadzania składek na FEP proponowano uregulować w sposób odmienny od ostatecznie ustanowionego w art. 35 ust. 1 u.e.p. Pierwotnym zamiarem projektodawcy było, aby składka na FEP była opłacana tylko za te osoby, które będą mogły ubiegać się o nabycie prawa do emerytury pomostowej. Stąd też opłacanie przez pracodawcę składki na FEP proponowano uzależnić również od faktu wykonywania przez pracownika przed dniem 01 stycznia 1999 r. prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a więc od tego samego warunku, od którego uzależnione zostało nabycie prawa do emerytury pomostowej. Jednak w trakcie prac parlamentarnych, wskutek przyjęcia poprawki poselskiej, z warunku tego zrezygnowano i obowiązek składkowy na FEP uzależniono jedynie od dwóch wymogów, które obecnie zawarte zostały w art. 35 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zdaniem Sądu I instancji takie działanie ustawodawcy należy uznać za racjonalne. Jego wyraźną intencją było uregulowanie obowiązku odprowadzania składek na FEP w oderwaniu od warunków, które muszą spełnić ubezpieczeni, aby uzyskać prawo do emerytury pomostowej.

Stąd też przy interpretacji art. 35 ust. 1 u.e.p. ta intencja ustawodawcy jest uwzględniana. Oznacza to, że występujące w przepisie art. 35 ust. 1 pkt 2 u.e.p. wyraźne odesłanie jedynie do przepisów art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. jest interpretowane w ten sposób, że w przepisie tym została zawarta autonomiczna (odrębna w stosunku do tej, która występuje w przepisach art. 3 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych) definicja pracownika wykonującego prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Definicja ta stosowana jest w zasadzie na potrzeby dookreślenia kręgu podmiotowego osób, za które winna być odprowadzana składka na FEP. Przyjęte w art. 35 ust. 1 u.e.p. rozwiązanie jest zgodne z charakterem samej składki na FEP. Składka ta bowiem nie ma cech świadczenia wzajemnego, gdyż została ustalona na niskim poziomie 1,5 % podstawy wymiaru i w perspektywie długookresowej nie wystarczy na pokrycie wydatków FEP utworzonego do finansowania emerytur pomostowych (Pismo z dnia 08 lipca 2010 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (...) - Zasady opłacania składek ZUS na Fundusz Emerytur Pomostowych.).

Płatnik składek (m.in. pracodawca) ma dlatego obowiązek opłacać składkę na FEP za wszystkich pracowników urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy wykonują pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Obowiązek opłacania składek na FEP powstaje z dniem rozpoczęcia wykonywania przez pracownika tych prac, a ustaje z dniem zaprzestania wykonywania tych prac (art. 35 ust. 2 u.e.p.).

Mając powyższe na względzie, wobec braku podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, na podstawie przepisu art. 477 (14) § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiodły Miejskie Zakłady (...) spółka z o. o. w B. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu:

1) błędną wykładnię art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (u.e.p.) w zw. z art. 2 Konstytucji RP poprzez przyjęcie, iż występuje obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP) w stosunku do osób, które nigdy nie nabeą prawa do emerytury pomostowej jako niespełniające wymogu stanowionego przez art. 4 pkt 5 u.e.p. (pracy przed dniem 01 stycznia 1999 r. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art. 33 u.e.p.),

2) wynikającą z naruszenia przez niezastosowanie art. 4 pkt 5 u.e.p. wskutek chybionego uznania przez Sąd Okręgowy za nieistotne dla powinności uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne (tj. jego rodzaj, jakim jest FEP) tego, czy podmiot podlegający omawianemu rodzajowi ubezpieczenia społecznego (pracownik - art. 2 pkt 3 u.e.p.) będzie mógł kiedykolwiek uzyskać prawo do emerytury pomostowej jako nie wykonujący pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze przed dniem 01 stycznia 1999 r.,

3) błędną wykładnię art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (u.e.r.) polegającą na przyjęciu, że „duży margines swobody decyzyjnej” pozostawiony przez ten przepis ustawodawcy stanowiącemu o prawie do emerytur pomostowych pozwolił mu objąć obowiązkiem odprowadzania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych tych pracowników zatrudnianych obecnie w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, którzy przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywali pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art. 33 u.e.r. i w związku z tym na pewno nie uzyskają prawa do emerytury pomostowej, co skutkowało

4) niewłaściwym zastosowaniem art. 35 ust. 1 w zw. z art. 4 ust.5 u.e.p. oraz art.2 Konstytucji RP poprzez przyjęcie, że odwołujący ma obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP) w stosunku do osób, które nigdy nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej jako niespełniające wymogu stanowionego przez art. 4 pkt 5 u.e.p. (pracy przed dniem 01 stycznia 1999 r. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art.33 u.e.r.),

5) naruszenie art. 8 ust. 2 Konstytucji RP poprzez zaniechanie przez Sąd Okręgowy obowiązku dokonania takiej wykładni (tzw. prokonstytucyjnej) normy prawnej wynikającej z przepisów art.35 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 5 u.e.p., która wykluczałaby wywodzenie z niejednoznacznych przepisów norm prawnych stanowiących obowiązki o charakterze fiskalnym (powinność regulowania składek od zatrudnionych a limine wykluczonych z prawa do emerytury pomostowej), co narusza art. 2 i art. 84 w zw. z art. 217 Konstytucji RP stanowiące o możliwości nakładania danin publicznoprawnych jedynie w drodze wyraźniej (niewątpliwej co do intencji) decyzji ustawodawcy,

6) naruszenie art.328 § 2 k.p.c. poprzez:

a) zaniechanie wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, dlaczego norma generalna i abstrakcyjna, jaką zastosował Sąd Okręgowy (z której wynika, że pracodawca ma obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych od osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze również wówczas, gdy nie nabeżdą one nigdy prawa do emerytury pomostowej, gdyż nie spełniają wymogu z art.4 pkt 5 u.e.p.) została uznana przez ten Sąd za konstytucyjną (niesprzeczną z zasadą wyraźnego (jednoznacznego) stanowienia przez ustawodawcę obowiązków fiskalnych wskazaną w pkt 5 zarzutów apelacyjnych), mimo wyraźnego wskazania w treści odwołania (za motywami wyroku S.N. z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie II UK 130/11) na argumenty przemawiające za niekonstytucyjnością takiej normy i powiązane z tym

b) zaniechanie zamieszczenia w motywach kwestionowanego wyroku przyczyn, dla których Sąd Okręgowy nie uznał za stosowne wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym o Konstytucyjność tak zdekodowanej normy generalnej i abstrakcyjnej zastosowanej w sprawie, ewentualnie w sytuacji, w której Sąd Okręgowy jednak powziął wątpliwości co do konstytucyjności tej normy,

7) naruszenie art. 3 ustawy z dnia 01 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) i art. 193 Konstytucji RP poprzez zaniechanie wystąpienia przez Sąd Okręgowy do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym o zgodność z art.2 i art. 84 w zw. z art. 217 Konstytucji RP normy prawnej zastosowanej przy wyrokowaniu, z której wynika, że pracodawca ma obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych od osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym- charakterze również wówczas, gdy nie nabeżdą one nigdy prawa do emerytury pomostowej, ponieważ nie spełniają wymogu stanowionego przez art. 4 pkt 5 u.e.p. (pracy przed dniem 01 stycznia 1999 r. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art.33 u.e.r.).

W uzasadnieniu apelacji skarżąca dokonała streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego-pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie, powtórzyła argumenty podniesione w odwołaniu oraz wskazała, że Sąd Okręgowy nie wywiązał się z obowiązku odniesienia się do wszystkich zarzutów odwołującej. W zakresie wykładni przepisów u.e.p. (spornej między organem rentowym, a odwołującym) Sąd ten ograniczył się do wykładni językowej art. 35 ust. 1 u.e.p., a właściwie zreferowania rezultatu tej wykładni (teza o autonomicznej definicji pojęcia pracownika

użytego w art.35 ust. 1 pkt 2 u.e.p.) w brzmieniu podanym w piśmie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 08 lipca 2010 r., publik. LEX nr 37806, wskazania, że w toku prac legislacyjnych postanowiono (wskutek poprawki poselskiej), że składka na FEP będzie pobierana od wszystkich, którzy pracują w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze, a nie tylko tych, którzy potencjalnie mogą otrzymać emeryturę pomostową (tj. należących do tzw. przymusowej wspólnoty ryzyka).

Pozostałe rozważania Sądu I instancji, mimo iż dotyczą emerytur pomostowych, nie są związane z przedmiotem sporu. Z uzasadnienia nie wynika bowiem, jaki jest logiczny związek pomiędzy np. tym, że emerytury pomostowe są „elementem reformy systemu ubezpieczeń społecznych”, treścią wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2010 roku w sprawie K 17/09 stwierdzającego m.in., że art.4 pkt 5 u.e.p. jest zgodny z art. 2 i art.32 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie, w jakim przyznaje prawo do emerytury pomostowej wyłącznie pracownikom, którzy wykonywali prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 01 stycznia 1999 r., a zaaprobowanym przez Sąd Okręgowy stanowiskiem organu rentowego, w myśl którego składka na Fundusz Emerytur Pomostowych (rodzaj ubezpieczenia społecznego) musi być uiszczana także od osób, które z całą pewnością nie uzyskają emerytury pomostowej, gdyż przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywały pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art. 33 u.e.r.

Sąd ten nie odniósł się też w ogóle do stanowiska zawartego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie II UK 130/11, publik. Legalis. Wprawdzie nie wiąże ono Sądu Okręgowego, ale apelant przywoływał jej non razione imperii, sed imperio rationis. Odwoływał się zwłaszcza do rozważań Sądu Najwyższego zawartych w tym judykacie, a dotyczących tego, że obowiązek uiszczania składki na ubezpieczenie społeczne nie może abstrahować od „konstrukcyjnej cechy stosunku zobowiązaniowego ubezpieczenia społecznego, w którym obie strony są względem siebie zobowiązane”.

Apelująca stwierdziła, że wykładnia językowa, jakiej dokonał Sąd Okręgowy skupia się na tezie, że art. 35 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. zawiera odrębną (autonomiczną) definicję pracownika w stosunku do znaczenia tego samego pojęcia, jakim posługuje się art. 3 ust. 4 i 5 u.e.p. Zdaniem skarżącej jest to nieprzystające do okoliczności sprawy powielenie stanowiska Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zawartego w piśmie z dnia 08 lipca 2010 roku, publik. LEX nr 37806. Zauważyła, że zestawianie art. 3 ust. 4 i 5 oraz art.35 ust. 1 u.e.p. dokonywało się w związku z problemem obowiązku regulowania składki na FEP w przypadku osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w niepełnym wymiarze czasu pracy. Tymczasem w zawisłym sporze chodzi o odprowadzanie składek na FEP w związku z pracą osób, które nie uzyskają nigdy prawa do emerytury pomostowej, gdyż przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywały pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 u.e.p. lub art. 32 i art. 33 u.e.r.

W ocenie skarżącej zachodzi rozbieżność między ustnymi motywami rozstrzygnięcia podanymi przez Sąd I instancji w dniu 09 kwietnia 2013 r., bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku (art.326 § 3 k.p.c.), a jego pisemnym uzasadnieniem (art. 328 § 2 k.p.c.). W związku z tymi pierwszymi Sąd ten wskazał, że całkowicie aprobuje orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie II UK 130/11, tyle, iż uważa je za nieprzystające do sytuacji osób, które przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie pracowały w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (art.4 pkt 5 u.e.p). Tymczasem teza przytoczona w akapicie poprzednim przeczy temu stanowisku, gdyż Sąd Najwyższy w rzeczonym wyroku przyjął, że „ważna analiza gramatyczna zwrotu „pracownik, który wykonuje prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 3” prowadzi do wniosku, że powtarza on w formie skondensowanej treść art. 3 ust. 4 i 5 ustawy. Chodzi w nim o pracownika, który wykonuje (wykonującego) prace w szczególnych warunkach, o których mowa w art. 3 ust. 1 lub prace o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 3. Zastąpienie imiesłowu przymiotnikowego czynnego (wykonujący) czasownikiem w czasie teraźniejszym (wykonuje) nie zmienia sensu zdania”.

Wyklucza to tezę, iż art. 35 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. zawiera odrębną (autonomiczną) definicję pracownika w stosunku do znaczenia tego samego pojęcia, jakim posługuje się art. 3 ust. 4 i 5 u.e.p.

Zdaniem apelującej Sąd Okręgowy zignorował ponadto odwołanie w zakresie kwestii niekonstytucyjności normy prawnej zastosowanej przez organ rentowy (a w konsekwencji także i Sąd a quo), co narusza art. 328 § 2 k.p.c.

Alternatywnie, w sytuacji, w której Sąd Okręgowy jednak powziął wątpliwości co do konstytucyjności tej normy, ale orzekł opierając się o ogólne domniemanie konstytucyjności norm promulgowanych, zachodzi naruszenie art. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) i art. 193 Konstytucji RP poprzez zaniechanie wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym o zgodność z art. 2 i art. 84 w zw. z art. 217 Konstytucji RP normy prawnej zastosowanej przy wyrokowaniu, z której wynika, że pracodawca ma obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych od osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze również wówczas, gdy nie nabeżdą one nigdy prawa do emerytury pomostowej, ponieważ nie spełniają wymogu stanowionego przez art. 4 pkt 5 u.e.p. (pracy przed dniem 01 stycznia 1999 r. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art. 33 u.e.r.).

Wnioskodawczyni powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz stanowisko doktryny wskazała w tym miejscu, że w sytuacji, gdy sąd poweźmie wątpliwości co do konstytucyjności normy prawnej jaką ma zastosować ma obowiązek wystąpienia z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego.

Podkreśliła także, że przesądzającym argumentem w sprawie nie może być odwoływanie się do woli ustawodawcy wyrażonej w toku procesu legislacyjnego, ponieważ nawet wyraźna wola ustawodawcy nie może zmienić cech konstrukcyjnych stosunku ubezpieczenia społecznego i składki na ubezpieczenie społeczne. Nawet, jeśli więc ustawodawca chciał postanowić (wskutek aprobaty powoływanej poprawki poselskiej), że składką na FEP ma być obciążona również praca pracowników, którzy z pewnością nigdy emerytury pomostowej nie otrzymają (bo np. nie spełniają warunku z art. 4 pkt 5 u.e.p.) to i tak nie mógłby tego uczynić, gdyż składką na ubezpieczenie społeczne mogą być obciążone wyłącznie osoby należące do przymusowej wspólnoty ryzyka i mogące potencjalnie uzyskać świadczenie, na które się składają.

W konkluzji apelacji skarżąca wniosła o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie reformatoryjne, zmieniające decyzję (...) organu rentowego z dnia 15 października 2012 r. poprzez uznanie za prawidłowe stanowiska przedstawionego przez odwołującą we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej (sformułowanym na podstawie art. 10 ustawy z dnia 02 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej /u.s.dz.g./ pismem z dnia 07 września 2012 r., złożonym organowi rentowemu dnia 17 września 2012 r.), które stanowi, że obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych nie występuje wobec osób, które:

- są obecnie zatrudnione w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,

- a które przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywały pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art. 33 u.e.r.,

2) zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów procesu za obydwie instancje ustalonych według norm przepisanych, względnie w sytuacji, w której Sąd Apelacyjny uznałby, że nie może orzekać reformatoryjnie

3) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania przy jednoczesnym pozostawieniu mu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

4) natomiast w sytuacji, w której Sąd II instancji uznałby, że wyrokować powinien w oparciu o normę, z której wynikałoby, iż pracodawca ma obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych od osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze również wówczas, gdy nie nabeżdą one nigdy prawa do emerytury pomostowej, gdyż przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie pracowały w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i 33 u.e.r., zadanie przez ten Sąd Trybunałowi Konstytucyjnemu następującego pytania prawnego: „Czy art. 35 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 5 u.e.p. rozumiany w ten sposób,

że stanowi obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP) w związku z pracą osób, które nigdy nie nabeą prawa do emerytury pomostowej jako niespełniające warunku pracy przed dniem 1 stycznia 1999 r. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art.33 u.e.r., jest zgodny z art.2 i art. 84 w zw. z art. 217 Konstytucji RP, stanowiącymi o nakładaniu danin publicznoprawnych w drodze wyraźniej (niewątpliwiej co do intencji) decyzji ustawodawcy ?".

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja Miejskich Zakładów (...) spółki z o. o. w B. nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleciem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Odnosząc się na wstępie do podniesionego w treści apelacji zarzutu naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 328 § 2 k.p.c. wskazać należy że zarzut ten zasadny jest jedynie wówczas, gdy treść uzasadnienia sądu pierwszej instancji całkowicie uniemożliwia sądowi drugiej instancji ocenę toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie II CSK 136/05, publik. w LEX nr 200973).

Tymczasem w przedmiotowej sprawie treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku daje możliwość prześledzenia toku rozumowania Sądu Okręgowego - wskazuje podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, jak również zawiera wyjaśnienie podstawy prawnej tego wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

W związku z powyższym stawiany przez apelującą zarzut naruszenia prawa procesowego, a w szczególności art. 328 § 2 k.p.c. jest niezasadny.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii, czy zachodzi obowiązek opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych, nazywany dalej FEP, także za takich pracowników, którzy spełniają przesłanki wynikające z treści art. 35 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 ze zm., nazywanej dalej ustawą o emeryturach pomostowych), ale przed dniem 01 stycznia 1999 roku nie wykonywali prac w szczególnych warunkach lub prac w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), a zatem nie spełniają przesłanki z art. 4 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych do ustalenia im prawa do emerytury pomostowej.

Sąd II instancji podziela stanowisko Sądu Okręgowego, zgodnie z którym językowa wykładnia przepisu art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych wskazuje, że obowiązek odprowadzania składek na FEP został uregulowany w oderwaniu od przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej. Gdyby intencją ustawodawcy było ściśle powiązanie prawa do tego świadczenia z obowiązkiem uiszczania składek na FEP to niewątpliwie dałby temu wyraz w treści tego przepisu.

Sąd ten nie podziela natomiast stanowiska Sądu Najwyższego zaprezentowanego w uzasadnieniu wyroku tego Sądu z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie II UK 130/11, publik. LEX nr 1271604, zgodnie z którym obowiązek ubezpieczenia nie może dotyczyć osoby, co do której od początku wiadomo, że nigdy świadczenia nie otrzyma.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga bowiem, że w świetle obowiązujących przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm., nazywanej dalej ustawą systemową) brak jest takiej ścisłej zależności między podleganiem ubezpieczeniu społecznemu, a prawem do świadczenia z tego ubezpieczenia.

Przepisy art. 9 ust. 4-4 lit. c ustawy systemowej przewidują bowiem, że osoby mające ustalone prawo do emerytury lub renty nadal podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu w sytuacjach, o których mowa w hipotezach tych przepisów.

Tym samym, pomimo zajścia ryzyka emerytalnego lub rentowego, w świetle w/w przepisów nadal zachodzi obowiązek odprowadzania składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, co przemawia przeciwko przyjęciu istnienia ścisłej zależności pomiędzy podleganiem ubezpieczeniu społecznemu, a prawem do świadczenia z tego ubezpieczenia.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że wyrokiem z dnia 04 grudnia 2000 r. w sprawie K 9/00, publik. Dz. U. z 2000 r. Nr 109, poz. 1164 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 9 ust. 4, ust. 4 lit. a i ust. 4 lit. b jest zgodny z art. 2 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z uwagi na to, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter prawa publicznego brak jest uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że stosunek ubezpieczeniowy jest pełnym stosunkiem zobowiązaniowym w znaczeniu cywilnoprawnym i pojmowania w sposób absolutny zasady wzajemności składki i prawa do świadczenia.

Trafnie Sąd I instancji zauważył, że przebieg prac parlamentarnych nad ustawą o emeryturach pomostowych wskazuje, że intencją ustawodawcy było uregulowanie obowiązku odprowadzania składek na FEP w oderwaniu od warunków, jakie muszą spełnić ubezpieczeni aby uzyskać prawo do emerytury pomostowej.

W konsekwencji zasadne jest przyjęcie, że art. 35 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych wprowadza obowiązek opłacania składek na FEP również za tych pracowników, spełniających warunki wymienione w jego pkt 1 i 2, którzy przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywali prac w szczególnych warunkach lub prac w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej.

Powyższe stanowisko, wskazujące na odejście ustawodawcy od zasady wzajemności w systemie finansowania emerytur pomostowych, znajduje również oparcie w poglądach doktryny (por. Joanna Stępiak w „Fundusz Emerytur Pomostowych”, komentarz praktyczny ABC nr 109528).

Niezasadny jest zatem zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 35 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych.

Odnosząc się do wynikającego z treści apelacji zarzutu sprzeczności przepisów art. 35 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd II instancji zauważa, że w myśl art. 3 ustawy z dnia 01 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1997 r. Nr 102, poz. 643 ze zm., nazywanej dalej ustawą o T.K.) każdy sąd może przedstawić Trybunałowi pytanie prawne, co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem.

Sąd ten podziela stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2004 r. w sprawie III CK 536/02, publik. LEX nr 172784, zgodnie z którym jeżeli sąd ma przekonanie, co do niezgodności przepisu ustawy z Konstytucją lub ma wątpliwości w tym względzie, to - na podstawie art. 193 Konstytucji R.P. i art. 3 ustawy o T.K. - ma obowiązek zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z odpowiednim pytaniem prawnym.

Jednocześnie jednak podkreślenia wymaga, że wyłącznie wątpliwości sądu, a nie skarżącego, mogą uzasadnić przedstawienie Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego, od odpowiedzi na które zależy rozstrzygnięcie sprawy sądowej. Dlatego też skarżący nie ma uprawnienia do skutecznego domagania się przedłożenia przez sąd pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu (por. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 18 października 2007 r. w sprawie II SA/OI 861/07, publik. LEX nr 303725).

Treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie daje podstaw do przyjęcia, że zachodziły wątpliwości co do zgodności art. 35 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych z Konstytucją R.P., co niezasadnym czyni zarzut naruszenia art. 3 ustawy o T.K.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie nie zachodzą wątpliwości, co do zgodności przepisów art. 35 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych z Konstytucją R.P. lub ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, a zatem

brak jest podstaw prawnych z art. 3 ustawy o T.K. do zwrócenia się do Trybunału Konstytucyjnego z odpowiednim pytaniem prawnym.

Ustosunkowując się do zarzutu naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 24 ust. 2 ustawy emerytalnej, poprzez błędną wykładnię tego przepisu i przyjęcie, że przepis ten pozostawia „duży margines swobody decyzyjnej” umożliwiający objęcie obowiązkiem opłacania składek na FEP także tych pracowników, którzy przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywali prac w szczególnych warunkach lub prac w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej Sąd ten zauważa, że przepis ten w ogóle nie dotyczy kwestii podlegania obowiązkowi odprowadzania składek na FEP, a jedynie zawiera skierowane do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z wyjątkiem ubezpieczonych mających ustalone prawo do emerytury na warunkach określonych w enumeratywnie wymienionych przepisach, odesłanie do przepisów, które uregulują nabywanie praw do emerytur pomostowych.

Przepisy regulujące podleganie obowiązkowi opłacania składek na FEP zawarte są natomiast w ustawie o emeryturach pomostowych.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji powołał treść art. 24 ust. 2 ustawy emerytalnej w kontekście stanowiska wyrażonego w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie K 17/09, publik. LEX nr 564550, zgodnie z którym przepis ten zawiera wytyczne dla uregulowania emerytur pomostowych, dotyczące rodzaju zatrudnienia, a zatem określa krąg podmiotowy osób uprawnionych do tych świadczeń.

Tym samym nie znajduje podstaw przyjęcie przez apelującą, że Sąd ten stwierdził, że art. 24 ust. 2 ustawy emerytalnej pozostawia duży margines swobody decyzyjnej, który umożliwia objęcie obowiązkiem opłacania składek na FEP także tych pracowników, którzy przed dniem 01 stycznia 1999 r. nie wykonywali prac w szczególnych warunkach lub prac w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej.

Ponieważ Miejskie Zakłady (...) spółka z o. o. w B. jest stroną przegrywającą sprawę w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c., a zatem zasadnie Sąd Okręgowy uznał, że zobowiązana jest do zwrotu organowi rentowemu kosztów procesu – kosztów zastępstwa procesowego tego organu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, o których mowa w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w kwocie wynikającej z treści § 11 ust. 2 w zw. z § 5 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

Stosownie do treści art. 385 k.p.c. sąd drugiej instancji oddala apelację, jeżeli jest ona bezzasadna.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.